

Projecte de Llei de participació ciutadana

Índex

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Article 2. Finalitats de la llei

Article 3. Àmbit d'aplicació

Capítol II. Principis i exercici del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis generals

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a participació ciutadana

Article 10. Impuls de la participació

Article 11. Suport al món local

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Article 13. Comunicació i difusió

Article 14. Grup motor

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I. Iniciativa per promoure els instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

Article 19. Iniciativa institucional

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 20. Els instruments de participació ciutadana

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

Article 22. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Article 23. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

Article 24. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

Article 25. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 26. Estructura dels instruments de participació
Article 27. Fase de planificació
Article 28. Convocatòria i informació
Article 29. Fase de presentació de propostes
Article 30. Fase de deliberació
Article 31. Fase de tancament
Article 32. Fase de retorn
Article 33. Seguiment dels resultats
Article 34. Avaluació dels instruments de participació

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació ciutadana

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 35. Organització
Article 36. Recursos econòmics
Article 37. Informació i dades obertes

Capítol II. Infraestructures

Article 38. Infraestructures físiques
Article 39. Infraestructures digitals
Article 40. Mapa d'actors per a la participació

Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 41. Foment de la participació al sistema educatiu
Article 42. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

Capítol II. Innovació

Article 43. Promoció de la innovació
Article 44. Recerca sobre participació

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació ciutadana

Article 45. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 46. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana
Article 47. Avaluació del compliment de la llei

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

Disposició addicional tercera

Disposició derogatòria

Disposició final primera

Disposició final segona

Disposició final tercera

Disposició final quarta

Disposició final cinquena

Disposició final sisena

Exposició de motius

I

La participació ciutadana té múltiples expressions i totes elles contribueixen a enfortir la qualitat democràtica de les institucions i del país. Algunes de les formes de la participació ciutadana, com ara el dret de sufragi actiu i passiu, l'exercici del dret de reunió i manifestació, el dret d'associació o la participació directa, gaudeixen de la màxima garantia constitucional, la categoria de dret fonamental, perquè són inherents a un sistema democràtic i de dret. A més de les vies tradicionals, els últims anys també ha proliferat la pràctica d'altres formes de participació ciutadana, pròpies d'una democràcia participativa o característiques d'una societat democràtica avançada: les consultes populars, els consells de participació o els processos participatius, com ara les assemblees ciutadanes, els fòrums ciutadans, etc. Són aquestes formes de participació, emparades en els articles 4.2, 43.1 i 122 de l'Estatut d'autonomia, les quals són objecte d'aquesta llei, deixant al marge les consultes populars que, per les seves particularitats i garanties específiques, resten regulades a la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

La cultura de la participació ciutadana s'està introduint paulatinament en l'activitat ordinària de les administracions públiques juntament amb altres mecanismes de bon govern i govern obert, com ara, la transparència, l'accés a la informació i la integritat pública, que permeten disposar de la màxima informació i poder confiar en les institucions, d'acord amb les previsions de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'altra banda, l'aprofundiment en els drets de participació està generant un empoderament de la ciutadania en la seva relació amb els agents públics, amb demandes creixents d'una major presència en els processos de presa de decisions i fins i tot d'avançar cap a la cocreació de polítiques públiques i la cogestió públicociutadana d'equipaments i espais, com ara, centres cívics, horts urbans o la custòdia del territori. És a dir, l'impacte de la participació és bidireccional, atès que suposa un canvi de paradigma en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques per part de les administracions, però també dels drets i deures de la ciutadania pel que fa al seu paper actiu i implicació en els assumptes d'interès general.

Lluny de tractar-se de fenòmens aïllats o puntuals, els darrers anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat múltiples instruments de participació, estables i temporals, en els quals la ciutadania, a través d'organitzacions o individualment, ha pogut incidir sobre diferents temàtiques en el marc de l'elaboració de diferents polítiques públiques i textos normatius. També nombrosos ajuntaments han impulsat instruments participatius sobre diferents àmbits, que han permès que la ciutadania tingui espais institucionalitzats de reflexió i deliberació a escala local, així com un canal més d'interlocució amb l'administració i per a la presentació de propostes. Aquests instruments de participació, sumats a d'altres que no són institucionals, com poden ser les associacions o plataformes ciutadanes i veïnals, generen un teixit social i cultural ric, compromès i crític que convé reconèixer i promoure.

II

Malgrat els avenços en l'impuls de la participació ciutadana per canals institucionals, en nombroses ocasions, encara es reproduïen pràctiques que no són idònies per l'obtenció d'uns resultats útils i de qualitat, desincentiven la participació ciutadana, incideixen en la

deslegitimació de les institucions i contribueixen a generar desafecció política. De vegades, les administracions no planifiquen les polítiques de participació, s'impulsa la participació per adoptar decisions poc rellevants i s'omet en qüestions estratègiques, ; s'utilitza com a via de legitimació de decisions ja preses o com a canal de publicitat institucional. En altres casos, no es duu a terme un retorn motivat a les aportacions de la ciutadania ni es vetlla per la seva traçabilitat al llarg de tota la política pública; en definitiva, no es fa una rendició de comptes. Tampoc no hi sol haver un òrgan que garanteixi els drets de les persones participants ni s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació de persones que tenen més dificultats d'accés a la participació.

Les problemàtiques exposades requereixen ser abordades des de diferents nivells i necessiten canvis estructurals que incorporin la cultura de la participació en el sí de les administracions públiques. Tanmateix, en el procés participatiu dut a terme en el marc dels treballs de redacció d'aquesta llei, també es va posar de manifest que l'actual dispersió i fragmentació de la regulació sobre participació genera una manca de seguretat jurídica, tant per a la ciutadania que participa com per als diferents actors implicats (tècnics i tècniques de l'administració, gestors i gestores, polítics i polítiques, professionals del sector).

Així mateix, les persones participants també van posar de relleu que l'excessiva reglamentació pot anar en detriment de la innovació i incidir negativament en la qualitat de la participació, que requereix mesures flexibles i adequades a les circumstàncies concretes de cada context, a més dels recursos necessaris, tant econòmics, com humans, tècnics i d'infraestructures per al desplegament de la llei. En especial, per la situació específica de petits municipis i la manca de recursos de què disposen per impulsar la participació.

III

La Llei incorpora novetats amb relació al marc jurídic existent. La Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, tot i incloure els processos de participació ciutadana com a "altres formes de participació", es va centrar, pel context en què va ser aprovada, en el règim jurídic i les garanties de les consultes populars. La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la nombrosa normativa sectorial van introduir tràmits i requisits en matèria de participació ciutadana, però a part de configurar-los de manera dispersa i sovint amb poca coherència, no es van centrar en definir els elements necessaris per aconseguir una participació de qualitat. Els últims anys, també, molts ajuntaments han aprovat reglaments de participació ciutadana i la majoria de comunitats autònomes han aprovat les seves lleis de participació ciutadana.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta llei, Catalunya disposa d'una llei pròpia de regulació integral de la participació ciutadana, que serveix de marc normatiu a l'hora d'impulsar la participació, a la qual han de donar compliment totes les administracions públiques catalanes quan promoguin la participació, amb ple respecte a l'autonomia local. Als municipis rurals aquesta llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

Per garantir l'autonomia local, al llarg de l'articulat hi ha algunes previsions diferenciades en funció de l'administració impulsora, i en tot cas hi ha una clàusula d'obertura que permet a les administracions desenvolupar els instruments de participació ciutadana que més s'ajustin a les seves necessitats i possibilitats, sempre respectant els principis generals establerts a la llei.

Amb la voluntat d'incidir en el canvi cultural que suposa incorporar la participació ciutadana en l'activitat ordinària de l'administració, fa un desenvolupament detallat dels principis generals i dels elements de compromís institucional, relacionats amb la voluntat d'escolta i la predisposició dels poders públics a modificar les opcions inicials. La Llei defuig de regulacions procedimentals exhaustives, sense entrar en els múltiples tràmits de participació preceptiva, els quals són objecte de les regulacions sectorials i de procediment administratiu. En moltes ocasions, l'excés regulador i el fet de considerar la participació com un tràmit dins del procediment administratiu, en què prevalen els elements reglats, no han contribuït a l'impuls d'una participació de qualitat.

La Llei és el marc regulador del dret de participació ciutadana, que s'ha de garantir quan les administracions impulsin instruments de participació ciutadana. Per tant, la Llei no regula la participació com un tràmit més dins del procediment administratiu, sinó com una forma d'interlocució entre l'administració i la ciutadania a l'hora d'adoptar les decisions rellevants, on els elements clau són la deliberació ciutadana i el retorn motivat a les aportacions presentades per la ciutadania, per tal de configurar una presa de decisions més informada sobre les polítiques públiques.

El dret de participació ciutadana comporta també el compromís de l'administració l'impulsar la participació en la presa de decisions estratègiques. La Llei no obliga en cap cas a impulsar instruments de participació respecte a algunes polítiques o matèries en concret, però insta les administracions a prioritzar les qüestions estratègiques que s'obriran a participació i a informar-ne la ciutadania. Les administracions han de prioritzar quines de les qüestions estratègiques obren a participació perquè a dia d'avui no disposen dels recursos necessaris per impulsar una participació de qualitat en totes les actuacions. Aquesta fórmula pretén avançar cap a la cultura de la planificació estratègica i la transparència, elements fonamentals per a la participació.

El dret que aquí es regula, emparat en l'article 9.2 de la Constitució espanyola, té caràcter programàtic, i en tot cas està vinculat a la decisió de l'administració d'impulsar un instrument de participació. En aquest sentit, cada administració té plena autonomia per impulsar els instruments de participació ciutadana més adients i en el moment que consideri més oportú, si bé, quan els impulsa, ha de respectar uns elements mínims de qualitat establerts al llarg de tot l'articulat i ha de garantir el dret de participació.

El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

El dret a obtenir un retorn motivat de les seves propostes és exigible a l'administració impulsora per part de les persones participants.

IV

Al capítol I del títol I, la Llei determina l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació. Pel que fa a l'objecte, escau destacar que el dret de participació ciutadana es refereix a la possibilitat de la ciutadania d'incidir en totes les polítiques públiques, en un sentit ampli. Convé destacar que als municipis rurals aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

La Llei no modifica ni afecta els tràmits de participació previstos per les normes sectorials, sense perjudici que, d'acord amb la disposició addicional segona, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls d'aquests tràmits per tal que es facin d'acord als principis de la Llei.

Al capítol II, relaciona els principis que l'informen i configura un nou dret de participació ciutadana, de titularitat universal, en la participació impulsada des de les administracions públiques catalanes, com a eina per possibilitar que la ciutadania pugui intervenir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

El dret de participació és de titularitat universal, una innovació democràtica relacionada amb els elements diferencials de la democràcia participativa, que són el diàleg amb la ciutadania i la deliberació entre les persones participants; en què les propostes que es presenten són valorades per l'administració impulsora, que decideix si s'admeten o no, és a dir, les propostes no són vinculants. Per tant, podran exercir-lo totes les persones i només se'n podrà restringir l'accés de forma justificada. Això la diferencia de les formes de participació relacionades amb l'exercici de la sobirania, en què, per diferents motius, es limita l'exercici del dret, com ara el dret de sufragi, o de formes de democràcia directa, com ara, els referèndums o la fase de votació d'un pressupost participatiu.

Així mateix, la Llei posa en valor la participació ciutadana, amb l'objectiu de millorar les polítiques públiques, però també com a eina de cohesió social i territorial. És per aquest motiu que fa especial incidència en la deliberació de qualitat, entesa com el debat ciutadà informat per poder assolir consensos, però també per reflectir els dissensos i per a la construcció d'un subjecte col·lectiu que pugui dialogar amb els poders públics.

Al capítol I del títol II, la Llei identifica els elements de compromís institucional, que han de garantir la posada en pràctica sostinguda de la participació ciutadana; també en recull la planificació de la participació en les actuacions estratègiques, que són les prioritàries. El capítol clou amb la identificació dels efectes de la participació, que la Llei relaciona amb un retorn de qualitat preceptiu i amb la traçabilitat de les decisions, sense preveure l'efecte vinculant dels resultats de la participació, que solen ser plurals, amb dissensos i que no representen la totalitat del cos electoral.

Al capítol II, la Llei disposa que les administracions han de complir amb les obligacions previstes quan considerin oportú impulsar instruments de participació. Aquest mandat es concreta en l'obligació de prioritzar quines són les decisions estratègiques que s'obriran a participació, amb atenció a l'especial interès per a la ciutadania, als recursos disponibles i la seva rellevància.

Al capítol III, la Llei estableix requisits relacionats amb la definició dels límits del debat, que es consideren legítims si són motivats, transparents i públics d'antuvi. D'una banda, preveu com a requisit la comunicació i la difusió continuada per arribar a la població. D'altra banda, la previsió sobre les mesures de conciliació i inclusió suposa una innovació respecte la situació actual, atès que estableix un mandat d'acció positiva per cercar una major participació de persones i col·lectius que hi tenen dificultats per motius socioeconòmics o de cures.

Al capítol I del títol III, la Llei preveu la iniciativa ciutadana i institucional, amb la identificació del quòrum necessari perquè el seu impuls esdevingui preceptiu. Així mateix, determina la

instància a la qual es pot recórrer en cas que es desatenguin les sol·licituds, com també els casos en què les administracions les poden desestimar.

Al capítol II, desenvolupa els diferents instruments de participació segons diversos paràmetres, amb una clàusula d'obertura per permetre la innovació en l'impuls de nous instruments no previstos expressament a l'articulat. També defineix alguns elements de qualitat i de garantia característics de les diferents instruments de participació, sense fer-ne una regulació exhaustiva, atès que no es conceben els instruments com un procediment administratiu, sinó com a espais d'interlocució amb la ciutadania. És per això, i per garantir la flexibilitat en l'impuls dels instruments de participació, que la Llei en preveu l'aplicació directa i no condicionada a un desplegament reglamentari. Tot i això, s'habilita al Govern per fer el desplegament reglamentari de la Llei.

Un dels elements diferencials que la Llei preveu per als instruments d'accés per sorteig, en què les persones participants són seleccionades segons els criteris sociodemogràfics preestablerts d'acord amb els objectius del debat, és l'accés als registres de població, així com la possibilitat de compensació econòmica o equivalent a les persones participants, que pot facilitar la participació de perfils de persones que habitualment no tenen accés a la participació. Així mateix, la selecció aleatòria contribueix a fomentar la pluralitat i a superar alguns biaixos habituals en la participació.

El capítol III enumera les fases comunes a tots els instruments de participació, amb una regulació suficientment flexible que alhora asseguri que les administracions impulsores planifiquen la participació, publiquen una convocatòria prèvia amb una informació plural i sense biaixos per participar de manera informada, obren la possibilitat de presentar propostes, en fan un retorn motivat i reten comptes a la ciutadania. La fase de deliberació és en tot cas obligatòria per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya quan es tracti de les actuacions identificades en la planificació com a estratègiques.

Totes les previsions de la Llei, incloses les fases, també són aplicables instruments estables, llevat les previstes expressament només per als instruments temporals. Aquesta homologació respon a la voluntat que aquests espais de participació amb vocació de permanència estiguin vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, amb les seves corresponents fases, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

En el títol IV, la Llei defineix els elements de qualitat comuns imprescindibles, amb la flexibilitat necessària per adaptar la seva aplicació a cada circumstància. El capítol I relaciona els recursos necessaris, fent èmfasi en la seva racionalització, per evitar una multiplicitat d'instruments de participació sobre una mateixa temàtica. En la mateixa direcció racionalitzadora, el capítol II no crea un nou registre de participació, sinó que s'opta per la interoperabilitat entre els registres existents per crear el mapa d'actors per a la participació. El títol V està dedicat al foment de la participació i la innovació. El capítol I preveu la possibilitat d'introduir la participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, ja sigui en la definició dels elements de la gestió com, en una intensitat més elevada, perquè associacions arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió. Les previsions sobre la promoció de la participació en el sistema educatiu i la recerca en participació - aquesta última, al capítol II-, tenen la voluntat de contribuir al canvi cultural, a través d'incidir en els coneixements i pràctiques de les noves generacions.

El títol VI estableix un règim de garanties que la diferencia de l'opció reguladora de les lleis de participació d'altres comunitats autònomes, que no preveuen un sistema de garanties. Les persones participants, poden recórrer a l'administració impulsora, en primer terme, en cas que s'hagi vulnerat el seu dret de participació. El Síndic de Greuges també té la funció d'atendre les queixes, d'acord amb la seva pròpia regulació; el capítol II de la Llei li atorga, a més, la competència per avaluar la Llei.

Per acabar, la disposició addicional primera preveu que les administracions locals puguin desenvolupar regulacions més favorables, la disposició addicional segona, que la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls dels tràmits de participació preceptius d'acord als principis d'aquesta Llei i la disposició addicional III reconeix el règim especial de la ciutat de Barcelona.

La disposició derogatòria, deroga les previsions de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, referents als processos de participació ciutadana, així com els preceptes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que fan previsions sobre participació.

Les disposicions finals primera i segona modifiquen els articles de les disposicions afectades; la disposició final tercera insta l'Administració de la Generalitat a elaborar els recursos formatius necessaris per al compliment de la Llei; la disposició final quarta dona als subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació un termini màxim de 2 anys per adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta Llei la disposició final cinquena autoritza el Govern a dictar disposicions de desplegament de la Llei. La disposició final sisena estableix sis mesos de *vacatio legis*, en atenció als canvis necessaris perquè les administracions s'adaptin a les noves previsions, abans de la seva entrada en vigor.

V

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, aquesta Llei es justifica per raons d'interès general. Actualment, el marc normatiu que disposa l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del sector públic institucional, així com les entitats que conformen l'administració local, és dispers i poc clar, atès que la participació ciutadana està prevista en diversos àmbits de relació amb l'administració. Aquesta multiplicitat de regulacions i la seva heterogeneïtat sobre una mateixa disciplina, la participació ciutadana, genera dificultats a l'hora de determinar quina és la llei específica en matèria de participació ciutadana que actua com a llei marc a l'hora d'impulsar els diferents instruments de participació, i com es relaciona amb la resta de normativa sectorial i de procediment administratiu que preveuen tràmits de participació ciutadana.

Pel que fa al principi d'interès general al qual han de respondre les iniciatives normatives, es fa palès que la millora de la participació en les polítiques públiques i en conseqüència, de la qualitat democràtica de les nostres institucions, justifiquen l'impuls normatiu en aquest àmbit. Així mateix, si bé la participació ciutadana té múltiples expressions, l'objecte de la Llei és, de manera concreta i específica, la participació impulsada des de les administracions públiques que possibilita la incidència de la ciutadania en les polítiques públiques, amb les exclusions que s'hi especifiquen. D'aquesta manera, l'àmbit de l'ordenament jurídic és clar i homogeni.

En atenció al principi de seguretat jurídica, aprovar un text normatiu complet en aquest àmbit esdevé un instrument útil per a l'operador jurídic, en tant que se'l dota de les eines

necessàries per impulsar instruments de participació ciutadana de qualitat. Un dels objectius principals de la Llei és clarificar quina és la norma marc en matèria de participació ciutadana, per facilitar-ne la comprensió de la ciutadania i els agents socials, així com per establir un model de participació de qualitat, i els recursos i instruments per fer-lo efectiu. També, perquè les persones participants tinguin un règim de garanties mínimes a la mateixa norma.

En aplicació del principi de transparència, l'Administració de la Generalitat de Catalunya possibilita l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor, així com els documents propis del seu procés d'elaboració. En aplicació del principi de participació, la iniciativa s'ha contrastat amb la ciutadania a través de la corresponent consulta pública prèvia, s'ha dut a terme un procés de participació abans de l'elaboració del text articulat, que ha continuat en la fase de revisió de la primera versió del text, que s'ha contrastat amb sessions amb tècnics i càrrecs electes en sessions presencials, així com els preceptius tràmits d'audiència i informació pública.

I, finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquesta Llei facilita la presa de decisions sobre com s'ha d'impulsar un instrument participatiu, els recursos i infraestructures necessaris i quin instrument és el més adient per a cada objectiu que es vol assolir. Això fa possible un ús més eficient i eficaç dels recursos destinats a la participació, atès que a l'actualitat, la manca d'un marc normatiu adequat genera que les mesures d'intervenció no normatives que s'estan duent a terme no tinguin l'impacte desitjat, en el sentit que necessiten d'un acompanyament normatiu per tal d'aconseguir, conjuntament, els resultats òptims.

Títol I

Disposicions generals

Capítol I

Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1

Objecte

1. Aquesta Llei té per objecte regular el dret de participació ciutadana mitjançant els instruments establerts a l'article 20 que es promoguin per les administracions públiques catalanes, amb la finalitat de garantir la incidència de la ciutadania en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques.
2. No és objecte d'aquesta Llei la participació ciutadana en els processos electorals, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum, així com l'impuls d'enquestes i estudis d'opinió, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 2

Finalitats de la Llei

Les finalitats de la Llei són les següents:

- a) Reconèixer i promoure la participació ciutadana en l'acció pública. Incorporar la participació ciutadana en l'exercici ordinari de les competències de les administracions públiques catalanes vinculades al desenvolupament de les polítiques públiques i fomentar una actitud proactiva de l'administració perquè la ciutadania participi.
- b) Facilitar l'apoderament ciutadà. Vetllar perquè la participació ciutadana faciliti que les persones o els grups socials aconseguixin la capacitat o els mitjans necessaris per incidir legítimament en les polítiques públiques.

- c) Promoure una participació ciutadana de qualitat. Garantir que la participació ciutadana s'impulsa respecte a les qüestions estratègiques, i que en l'impuls de la participació es posen a disposició els recursos necessaris perquè la ciutadania pugui generar una opinió informada que incideixi en les polítiques públiques obertes a participació.
- d) Promoure la deliberació de qualitat i generar intel·ligència col·lectiva. Optimitzar les possibilitats que el coneixement ciutadà pugui emergir i adoptar les mesures necessàries perquè la participació ciutadana contribueixi a la deliberació de qualitat, com a una eina de millora efectiva de les polítiques públiques i de desenvolupament de la intel·ligència col·lectiva.
- e) Incrementar la interlocució amb la ciutadania i la confiança en les institucions. Augmentar la confiança en les institucions públiques, a través de l'impuls de formes més transparents, inclusives, accessibles i estables de relació i col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques, i a través de la garantia de rendició de comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana i sobre l'eficàcia dels instruments de participació ciutadana. També, a través de garanties en els casos en què no es compleixen les obligacions mínimes previstes en aquesta llei.
- f) Fomentar la cohesió social. Enfortir la vertebració i la cohesió de la societat a través de la promoció d'espais d'informació, debat i escolta, que fomentin les possibilitats de construir consensos o acords el més amplis possibles, tot enfortint els llaços d'integració en la comunitat.
- g) Reduir desigualtats en la participació ciutadana. Promoure l'accessibilitat universal per tal de garantir la participació en igualtat de condicions de tots els col·lectius i del conjunt de la ciutadania.
- h) Facilitar la cooperació i la col·laboració de l'Administració de la Generalitat amb els ens locals. Oferir suport als ens locals i aprofitar la seva proximitat amb la ciutadania per incrementar la participació en les polítiques estratègiques de país.
- i) Fomentar la innovació democràtica. Emparar i donar seguretat jurídica a la innovació en l'impuls i el desplegament de nous instruments, metodologies i canals de participació ciutadana.

Article 3

Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és d'aplicació:

1. Al sector públic de l'Administració de la Generalitat, que als efectes d'aquesta Llei, inclou els departaments de l'Administració de la Generalitat, les entitats en les quals aquesta Administració hi participa de forma íntegra o majoritària, directa o indirectament, i la resta d'entitats que hi són adscrites d'acord amb la normativa de règim jurídic del sector públic.
2. A les administracions locals i als seus organismes, entitats i ens instrumentals, amb ple respecte a l'autonomia local.
Als municipis rurals, aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.
3. L'Administració pròpia d'Aran, amb ple respecte al règim especial propi.
4. Els articles d'aquesta Llei no són aplicables als actes o procediments que disposin d'un règim específic de participació ciutadana establert per la normativa de procediment administratiu o per normatives sectorials específiques, els quals es regeixen pel seu règim jurídic propi.

Capítol II

Principis i titularitat del dret de participació ciutadana

Article 4

Principis generals

La interpretació i aplicació d'aquesta llei s'ha de dur a terme prenent en consideració els principis següents:

- a) Govern obert. Aquesta llei s'ha d'aplicar en congruència amb els principis i les polítiques de govern obert: la transparència, l'obertura de dades, l'accés a la informació pública, la interlocució amb la ciutadania, la col·laboració entre administracions, ciutadania i agents socials, la traçabilitat de les aportacions i la rendició de comptes.
- b) Transversalitat. La participació ciutadana s'ha d'impulsar de manera coordinada i amb la cooperació de les diferents unitats implicades per raó de la matèria. Així mateix, s'ha d'informar a la resta d'administracions públiques afectades, per a la consecució d'objectius comuns.
- c) Qualitat de la deliberació. Les disposicions de la llei s'han d'interpretar de manera que afavoreixin la qualitat del debat, entesa com la creació d'una opinió informada i la deliberació lliure entre les persones participants.
- d) Innovació: Els instruments, metodologies i canals de participació estan subjectes a la innovació permanent per tal d'adaptar-les a les necessitats canviants o concretes que requereixin.
- e) Igualtat i inclusió. L'administració impulsora ha de promoure activament l'accessibilitat universal per fomentar la participació ciutadana en igualtat de condicions i ha d'adoptar les mesures d'acció positiva necessàries per assegurar l'exercici del dret de participació, especialment en el cas de dones, infants, persones amb discapacitat, persones grans, col·lectius en situació de vulnerabilitat i qualsevol altre col·lectiu que vegi minvat aquest dret.
- f) Completesa de la informació i integritat. És responsabilitat de l'administració impulsora posar a disposició de la ciutadania la informació necessària i plural i facilitar les condicions per a un debat de qualitat i no esbiaixat.
- g) Vertebració territorial. En l'aplicació de la llei cal vetllar perquè les polítiques de participació arrelin en tot el territori de Catalunya i prestar especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris en risc de despoblació.

Article 5

Exercici del dret de participació ciutadana

1. Totes les persones, incloses les persones menors d'edat, tenen dret a participar en els assumptes públics que afecten Catalunya, en condicions d'igualtat, ja sigui a títol individual o a través d'entitats, associacions o col·lectius, d'acord amb el que estableix aquesta llei.
2. El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.
3. Les persones participants en un instrument de participació ciutadana tenen el dret a obtenir una resposta motivada respecte de les aportacions formulades, en els termes establerts per aquesta llei.
4. L'exercici del dret de participació s'ha de fer amb ple respecte als principis d'igualtat, transparència, accessibilitat, inclusió, pluralisme, corresponsabilitat, respecte als drets fonamentals, i d'acord amb els principis de bona fe i de respecte mutu.
5. L'exercici del dret d'accés als instruments de participació pot ser objecte de modulació en funció dels objectius, l'abast, el nivell d'incidència i les característiques específiques de cada

instrument de participació, sempre que aquesta modulació sigui proporcionada, objectivament justificada i no generi situacions de discriminació.

Títol II

Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I

Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6

Elements essencials de compromís institucional

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions públiques han d'adoptar els elements essencials de compromís institucional següents:

a) L'escolta activa a la ciutadania, entesa com l'actitud proactiva de les administracions públiques d'atendre i considerar les opinions, preferències i preocupacions de la ciutadania, amb independència dels canals a través dels quals s'expressin. És un element indispensable per impulsar la participació i un requisit essencial per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de les institucions.

b) La predisposició al canvi. La possibilitat que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques ha de ser efectiva, entesa com la possibilitat que l'administració impulsora pugui incorporar les propostes ciutadanes en aspectes encara no definits o modificar posicions preestablertes.

c) El lideratge polític. L'òrgan competent en la matèria que és objecte de participació té la responsabilitat d'impulsar-la, liderar-la i fer-la efectiva, incorporant-la entre les prioritats de la seva agenda institucional.

d) Rendició de comptes i seguiment. L'administració impulsora ha de garantir la traçabilitat de les aportacions, a través del retorn motivat, la informació permanent i el seguiment de l'impacte de les propostes acceptades en la política pública.

2. Aquests elements essencials de compromís institucional s'han de manifestar i concretar a la convocatòria de qualsevol instrument de participació, d'acord amb l'article 27.

Article 7

Planificació de la participació ciutadana

1. L'impuls de la participació s'ha de planificar amb temps suficient per garantir una participació de qualitat, amb els recursos necessaris i conforme a una metodologia adequada per generar uns resultats útils per prendre decisions.

2. Amb l'objectiu de garantir la transparència, les administracions públiques han d'identificar, en els seus instruments de planificació, quines actuacions s'obriran a participació ciutadana. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, i les administracions locals llevat hagin establert un termini diferent, han de dur aquesta identificació en el termini de dos mesos des de l'aprovació de l'instrument de planificació corresponent.

3. Per prioritzar quines actuacions s'obren a participació, les administracions han de fer una ponderació entre la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i els recursos disponibles.

4. La planificació de la participació ciutadana s'ha de difondre a través dels mitjans de difusió de què disposi l'administració impulsora, amb l'objectiu que la ciutadania pugui conèixer amb antelació en quines polítiques públiques podrà participar.

5. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana sobre actuacions no previstes inicialment, per raons d'interès general. Aquesta motivació s'haurà

de fer constar al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes, amb la resta de la informació sobre l'instrument de participació.

6. Així mateix les administracions poden actualitzar la planificació de la participació ciutadana d'acord a les seves previsions de revisió dels seus instruments de planificació i fer-ne la corresponent difusió.

Article 8

Efectes de la participació ciutadana

1. Els resultats dels instruments de participació ciutadana regulats en aquesta Llei no tenen caràcter vinculant, atès que no expressen la voluntat del conjunt del cens electoral ni constitueixen una manifestació de sufragi. No obstant això, constitueixen un element rellevant per a la presa de decisions públiques, en la mesura que recullen les aportacions informades i deliberades de la ciutadania que hi ha participat.

2. L'administració impulsora està obligada a avaluar i valorar totes les aportacions rebudes i a emetre una resposta motivada, en els termes establerts a l'article 32, justificant els motius d'admissió o de no acceptació de cada proposta o conjunt de propostes. Aquesta obligació constitueix una fase preceptiva dels instruments de participació ciutadana.

Capítol II

Impuls de la participació ciutadana

Article 9

Actuacions obertes a la participació ciutadana

1. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana, sempre que ho considerin oportú, sobre les polítiques públiques de la seva competència.

2. El departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya competent per raó de la matèria ha de valorar obrir a participació els projectes d'especial rellevància que impulsa l'Administració General de l'Estat i que afecten el territori de Catalunya.

Aquesta participació es pot impulsar:

a) De forma concertada amb l'Administració General de l'Estat.

b) Per part de l'Administració de la Generalitat als efectes de traslladar a l'Administració General de l'Estat el posicionament de la ciutadania.

Article 10

Impuls de la participació ciutadana

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions han d'utilitzar activament tots els mitjans necessaris per arribar a la ciutadania, especialment, la interpel·lada per la política pública, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Han de garantir, també, que el personal al seu servei conegui i faciliti l'exercici del dret de participació.

2. Les administracions públiques poden impulsar la participació de manera conjunta amb altres administracions, quan l'objecte de la participació superi l'àmbit territorial de la seva competència o quan ho considerin convenient, de mutu acord.

3. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha d'impulsar xarxes locals, nacionals i internacionals per impulsar, col·laborar i fomentar la participació ciutadana i el govern obert.

Article 11

Suport al món local

L'Administració de la Generalitat ha de facilitar a les administracions locals els recursos necessaris per a l'impuls dels instruments de participació previstos en aquesta Llei, sens perjudici de les competències legalment atribuïdes a les administracions supramunicipals.

Capítol III

Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12

Límits del debat

Els límits que l'administració impulsora estableixi sobre l'abast dels instruments de participació ciutadana han de ser degudament motivats, establerts de forma prèvia i accessibles públicament, i han de respectar els principis de transparència, proporcionalitat i no discriminació.

Article 13

Comunicació i difusió

1. L'administració impulsora ha de fer difusió dels instruments de participació ciutadana a través dels mitjans de difusió de què disposi, segons la rellevància de la matèria, amb la finalitat de fomentar la participació. La informació també ha d'estar disponible als canals d'atenció ciutadana de l'administració impulsora, atenent als criteris d'accessibilitat universal.
2. El missatge i el registre que s'utilitzin s'han d'adaptar a la diversitat de la ciutadania cridada a participar. Amb aquesta finalitat, s'ha de facilitar la comprensió de tots els col·lectius a través d'una comunicació clara i inclusiva.
3. L'administració impulsora ha d'utilitzar un llenguatge que tingui en compte la diversitat, que sigui respectuós, no classista, ni racista, ni xenòfob, ni LGTBI-fòbic; que eviti qualsevol imatge discriminatòria de les dones o estereotips sexistes, i que fomenti valors d'igualtat, presència paritària, diversitat i corresponsabilitat.
4. Les administracions han de promoure campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.
5. Les administracions han de promoure proactivament la participació de la ciutadania. Amb aquesta finalitat, han d'utilitzar els contactes amb administracions més properes a la ciutadania, organitzacions, col·lectius i entitats que puguin amplificar-ne la difusió, a través de l'elaboració d'un mapa d'actors, previst a l'article 40.
6. En l'impuls dels instruments de participació ciutadana s'ha de fer una campanya d'informació i difusió que ha de tenir en compte la diversitat ciutadana.

Article 14

Grup motor

1. El grup motor és un espai col·laboratiu, constituït per l'administració impulsora de l'instrument de participació, amb la participació de persones representatives de diferents interessos socials, sectorials o territorials, amb la finalitat de col·laborar en el disseny, seguiment i avaluació de l'instrument de participació.
2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de constituir un grup motor en els instruments de participació ciutadana temporals que versin sobre qüestions estratègiques, enteses com aquelles actuacions incloses en els instruments de planificació estratègica. En la resta d'instruments i per la resta d'administracions, la seva constitució és potestativa.
3. El grup motor s'ha de constituir amb caràcter previ a la convocatòria de l'instrument de participació i ha de romandre actiu, com a mínim, fins a l'emissió de l'informe de retorn.
4. La composició del grup motor ha d'incloure representants de l'administració impulsora i persones designades per representar les diferents perspectives, interessos o sectors socials vinculats a la política pública objecte de la participació i ha de ser paritària entre dones i homes.

5. Els grups motors no s'integren en l'estructura administrativa de l'Administració convocant i actuen com a espais de caràcter col·laboratiu, sense capacitat decisòria.

6. La composició, limitada a les dades merament identificatives, i el règim de funcionament dels grups motors s'han de fer públics a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes. Igualment, s'ha de garantir la publicitat de les deliberacions que es desenvolupen en el marc de les seves reunions, amb l'adopció prèvia de les mesures que correspongui per garantir el compliment de les normes sobre protecció de dades personals.

Article 15

Igualtat d'accés a la participació ciutadana

La igualtat d'accés a la participació es garanteix amb la posada a disposició, per part de l'administració impulsora, de diversitat de canals de participació, entesos com els mitjans a través dels quals es facilita, de forma accessible, la informació a la ciutadania i, alhora, els permet fer les seves propostes en igualtat de condicions i, si és el cas, participar en la deliberació.

Article 16

Mesures de conciliació i inclusió

1. L'administració impulsora ha d'adoptar les mesures necessàries per:

- a) Facilitar la participació ciutadana en horari laboral del personal al servei de les administracions públiques, a través de la flexibilitat horària recuperable.
- b) Garantir la participació ciutadana en diferents franges horàries.
- c) Habilitar canals de participació digital accessibles per ampliar les opcions de participació i preveure mesures d'acompanyament digital.
- d) Possibilitar la participació de persones en situació de dependència o que necessitin la cura de terceres persones, així com de persones cuidadores i amb persones a càrrec, oferint els corresponents serveis de cures.
- e) Garantir els drets lingüístics de les persones participants pel que fa al català i a l'occità - denominat aranès a l'Aran-, en els termes establerts per la normativa, i vetllar perquè no hi hagi barreres lingüístiques per la participació dels grups especialment afectats per la matèria, quan sigui necessari.

2. L'administració impulsora ha de dur a terme les actuacions necessàries per a fer efectives les mesures establertes en l'apartat anterior i, en tot cas, pot establir les següents:

- a) Compensar la participació ciutadana, econòmicament o amb sistemes equivalents, en la quantitat que s'estableixi en la convocatòria. Les compensacions també poden ser en forma de beneficis comunitaris dirigits a un col·lectiu o grup de participants interpel·lat per la política que s'obre a participació.
- b) Compensar la participació d'infants i joves amb reconeixement curricular i facilitar la participació en horari lectiu.
- c) Prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità.
- d) Facilitar ajudes per als desplaçaments.

Títol III

Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I

Iniciativa per promoure instruments de participació ciutadana

Article 17

Iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana s'aplica als instruments de participació de caràcter general adreçats al conjunt de la població.

2. En l'àmbit del sector públic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si té el suport mínim, mitjançant signatura acreditada, de 20.000 persones majors de setze anys que puguin participar en l'instrument de participació ciutadana.

3. En l'àmbit local, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si es compleixen les condicions de la normativa municipal en matèria de participació, que en cap cas pot preveure uns llindars superiors als d'aquest article.

En absència de norma municipal de referència, els ens locals es regeixen per les condicions següents:

a) En els municipis de fins a 1.000 habitants, un 5% de les persones cridades a participar.

b) En els municipis d'entre 1.001 i 20.000 habitants, un 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.

c) En els municipis d'entre 20.001 i 100.000 habitants, un 2% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 600 signatures.

d) En els municipis de més de 100.000 habitants, un 1% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 2.000 signatures.

3. En l'àmbit supramunicipal i en l'àmbit inferior al municipal, només s'apliquen els percentatges que estableix l'apartat 2, d'acord amb la població del territori que es pren en consideració.

4. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'administració impulsora pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.

5. Si no es convoca cap instrument participatiu, les persones promotores de la sol·licitud poden presentar una queixa a la mateixa administració impulsora, al Síndic de Greuges o utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.

6. L'administració impulsora pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals o si se'n fa un ús abusiu i repetitiu.

Article 18

Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana sobre instruments de participació ciutadana adreçats col·lectius específics només és preceptiva en els casos que així ho prevegi la regulació pròpia de les administracions públiques. En aquest cas, el número de signatures previst a l'article anterior és el proporcional a l'àmbit subjectiu al qual s'adreça l'instrument de participació ciutadana.

2. Els sector públic institucional de les administracions catalanes i les universitats han de recollir en les seves normes d'organització i funcionament el dret d'iniciativa de les persones usuàries o membres per a promoure la participació ciutadana.

Article 19

Iniciativa institucional

1. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa institucional és preceptiva si té el suport mínim d'un 10% dels municipis de Catalunya, mitjançant un acord adoptat per majoria absoluta de llurs plens.

2. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'Administració de la Generalitat pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.

3. L'Administració de la Generalitat pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals, si se'n fa un ús abusiu i repetitiu o si el projecte o actuacions sobre els que es proposa la iniciativa no afecten directament els interessos dels ens locals promotors.

Capítol II

Instrumentos de participació ciutadana

Article 20

Els instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana, entesos com les diferents formes o variants de fer-la efectiva, poden consistir en els previstos per aquest capítol o en d'altres que es puguin crear, sempre que es garanteixin els principis generals d'aquesta Llei.
2. En el disseny, la implementació i l'avaluació dels instruments de participació ciutadana, les administracions públiques han de garantir la incorporació transversal de la perspectiva de gènere i reflectir de manera equilibrada la diversitat social, territorial, generacional i cultural.
3. En el desenvolupament dels instruments de participació la presència de l'administració impulsora ha de ser proporcionada i congruent amb les funcions directives, de facilitació de la informació i de la participació i de rendició de comptes
4. Els instruments de participació ciutadana són:
 - a) segons la seva durada, de caràcter estable o temporal.
 - b) segons la forma d'accés de les persones participants, de crida oberta o de selecció prèvia.
5. La durada i la forma d'accés dels instruments de participació ciutadana s'han de fer públiques a la convocatòria o a la norma constitutiva corresponent, així com les mesures que s'adopten per tal de garantir la inclusió i el principi d'igualtat en l'accés a la participació.
6. Els instruments de participació ciutadana regulats per aquesta llei es regeixen per les pròpies normes constitutives o segons allò establert a la convocatòria corresponent, sempre respectant els principis generals establerts en aquesta llei.
7. Els ens locals poden impulsar i regular altres instruments de participació ciutadana i disposar de normativa pròpia per al seu impuls a l'empara de l'autonomia local, d'acord amb els principis i previsions d'aquesta llei.

Article 21

Instrumentos de participació ciutadana de caràcter estable

1. Els instruments de participació ciutadana de caràcter estable són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'administració per dur a terme debats regulars a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.
2. Són instruments de participació ciutadana de caràcter estable, amb independència de la seva denominació:
 - a) Els consells de participació, que són òrgans col·legiats que, a més de funcions principals de consulta o assessorament, també tenen funcions de participació.
 - b) Els òrgans de caràcter col·lectiu que, malgrat puguin comptar amb la presència de l'administració, pel seu caràcter extern a l'administració, no els és aplicable la normativa d'òrgans col·legiats de l'administració.
3. L'administració impulsora pot fer el seguiment de la implementació dels resultats d'instruments temporals de participació ciutadana a través dels instruments estables de participació ciutadana de l'àmbit material de què es tracti.

4. Per impulsar nous instruments estables de participació ciutadana, la unitat impulsora n'ha d'avaluar prèviament la seva oportunitat, atenent a l'existència d'altres iniciatives en el mateix àmbit, i ha de comptar amb els recursos necessaris per al seu funcionament.
5. Per suprimir instruments estables de participació ciutadana, la seva finalització haurà de ser justificada per l'ens convocant, exposant els motius pels quals no se li dona continuïtat.

Article 22

Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Els instruments de participació ciutadana de caràcter temporal són els processos participatius, amb independència de la seva denominació, entesos com una seqüència d'actuacions durant un període determinat de temps destinades a recollir les aportacions de les persones participants, per facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania en qualsevol fase d'elaboració de les polítiques públiques, incloent la seva definició, implementació i avaluació.

Article 23

Instruments de participació ciutadana de crida oberta

1. Els instruments de participació ciutadana de crida oberta són aquells en els quals l'accés a la participació és de lliure concurrència.
2. Són instruments de participació ciutadana de crida oberta:
 - a) Els instruments de participació universal, en els qual tothom pot prendre-hi part.
 - b) Els instruments de participació vinculada a un cens, en els quals hi pot participar qualsevol persona prèviament inscrita a un cens.

Article 24

Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

1. Els instruments de participació ciutadana de selecció prèvia són aquells en els quals l'administració impulsora determina, amb caràcter previ, les persones o col·lectius que hi poden participar.
2. Són instruments de participació ciutadana de selecció prèvia:
 - a) Els instruments de selecció per sorteig, en les quals les persones participants són escollides aleatòriament, amb atenció a criteris prèviament establerts, que han de reflectir-se a la convocatòria, amb l'objectiu de disposar d'una mostra que respongui als objectius prèviament definits.
 - b) Els instruments de selecció directa, en les quals l'administració impulsora escull les persones directament, amb l'establiment previ de paràmetres de selecció que assegurin la congruència amb els objectius que es volen assolir.

Article 25

Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

1. Per impulsar la participació per sorteig, l'administració impulsora, en exercici de les seves competències, pot accedir únicament a les dades del Registre de Població de Catalunya i del Padró municipal d'habitants necessàries per garantir la representativitat de la mostra i fer arribar les invitacions per a la participació. Aquest accés es limita a les dades identificatives, de contacte i sociodemogràfiques que resultin estrictament necessàries per a la finalitat indicada.

Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable. S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives respecte de les dades sociodemogràfiques emprades per elaborar la mostra, la pseudonimització sempre que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació. Les dades només podran ser utilitzades per contactar amb les persones finalment seleccionades, garantint així que no s'emprin per a cap altra finalitat i respectant la voluntarietat de la participació.

Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició a participar en el sorteig, mitjançant els canals establerts per l'administració.

2. L'administració impulsora pot atorgar a les persones participants una compensació econòmica o equivalent per l'assistència efectiva a les sessions de debat, en la quantitat i pels conceptes que determinin la convocatòria corresponent.

Capítol III

Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 26

Estructura dels instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana han de tenir, amb caràcter general, les fases següents:

- a) Fase de planificació
- b) Convocatòria i informació
- c) Fase de presentació de propostes
- d) Fase de deliberació
- e) Fase de tancament
- f) Fase de retorn

2. Aquestes fases es poden adaptar a les característiques de cada instrument i a les especificitats de cada temàtica objecte de debat.

Article 27

Fase de planificació

Prèviament a l'inici de l'instrument de participació ciutadana, l'administració impulsora ha de planificar com es duran a terme les diferents fases. En concret:

- a) el compromís institucional
- b) la possibilitat d'incidir en la política pública
- c) els recursos i les infraestructures necessàries
- d) l'estratègia comunicativa i de difusió
- e) la determinació dels col·lectius a qui convé incorporar

Article 28

Convocatòria i informació

1. La convocatòria de qualsevol instrument de participació es duu a terme, com a mínim, a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.
2. La convocatòria ha de contenir, de forma clara i transparent, com a mínim, els elements següents:
 - a) la política pública sobre la qual ha d'incidir
 - b) l'instrument de participació
 - c) les fases, el calendari i els canals per a la participació
3. A efectes d'aquesta Llei, es considera iniciat un instrument de participació amb la publicació de la convocatòria al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.
4. La convocatòria inclourà la informació necessària i suficient per poder presentar propostes de manera informada, d'acord amb els requisits de la informació i de dades obertes previstos a l'article 37.

Article 29

Fase de presentació de propostes

1. La convocatòria dels instruments de participació ciutadana ha d'establir un termini perquè les persones participants puguin fer llurs aportacions i propostes de manera informada. El termini s'ha d'adaptar a l'instrument, la complexitat o àmbit de la matèria objecte de participació i no pot ésser inferior a quinze dies hàbils.
2. Per tal de garantir la inclusió i l'accessibilitat, i en funció de cada instrument, cal habilitar i complementar canals de presentació de propostes presencials i digitals.
3. Les propostes han de ser públiques.

Article 30

Fase de deliberació

1. La fase de deliberació, entesa com l'etapa en la qual es promou el debat estructurat i l'anàlisi col·lectiva de les propostes formulades per la ciutadania i altres agents implicats, és preceptiva en els instruments de participació sobre actuacions identificades com a estratègiques. En la resta de supòsits, sempre que concorrin motius d'urgència, pot prescindir-se de la realització de la fase de deliberació i en tot cas caldrà justificar-ho.
2. La fase de deliberació ha de garantir la transparència, la inclusivitat, l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats per a totes les persones participants, així com la informació necessària i accessible que facin possible aquest debat.
3. En les sessions de deliberació s'ha de vetllar perquè tothom pugui intervenir en igualtat de condicions i amb respecte cap a les opinions alienes.
4. L'administració impulsora ha de fer extensiu el debat al conjunt de la ciutadania, per traslladar la deliberació més enllà de les persones participants.

Article 31

Fase de tancament

1. Els resultats de la participació ciutadana s'han de reflectir en un informe de tancament.
2. L'informe de tancament s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.
3. L'informe de tancament també s'ha de traslladar a les persones participants que hagin atorgat el consentiment amb aquesta finalitat, d'acord amb la normativa de protecció de dades.

Article 32

Fase de retorn

1. L'administració impulsora ha de considerar, valorar i fer un retorn motivat de totes les aportacions i propostes, en el termini de dos mesos des de la finalització de la fase de tancament.

De manera motivada es pot ampliar el termini indicat, en funció del volum de propostes presentades o la complexitat tècnica de la temàtica.

2. L'informe de retorn s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes i ha d'incorporar:

- a) Els criteris utilitzats per valorar les aportacions i propostes.
- b) La relació, de manera motivada, de les aportacions i propostes que s'accepten, les que s'accepten parcialment i quines no s'accepten.
- c) En el cas de les propostes acceptades, s'ha de definir quins compromisos s'adquireixen, per tal que sigui possible la traçabilitat de la seva implementació.

3. L'informe de retorn també s'ha de traslladar a les persones participants que hagin atorgat el consentiment amb aquesta finalitat, d'acord amb la normativa de protecció de dades.

Article 33

Seguiment dels resultats

1. L'administració impulsora ha de rendir comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana, que ha d'incloure, en tot cas:

- a) La manera en què s'han incorporat a les polítiques públiques les propostes acceptades.
- b) El compliment dels compromisos assumits a la fase de retorn.

2. La rendició de comptes es pot dur a terme a través dels instruments estables de participació de l'àmbit material que es tracti.

3. L'administració impulsora ha d'habilitar sistemes transparents perquè la ciutadania pugui seguir i participar en l'evolució de la implementació de les propostes acceptades.

4. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, ha de posar a disposició de la ciutadania la informació sobre el seguiment dels resultats mitjançant la plataforma digital de participació ciutadana.

5. Tota aquesta informació ha de complir els requeriments establerts a l'article 37.

Article 34

Avaluació dels instruments de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar els instruments de participació ciutadana. En especial:

- a) les mesures d'inclusió i accessibilitat
- b) el tracte dispensat a les persones participants
- c) el retorn
- d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'administració impulsora
- e) els sistemes de retiment de comptes

2. Així mateix, cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.

3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de presentar al Govern de la Generalitat els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades desagregades per sexe (dona/home) i/o per identitat de gènere (dona/home/persona no binària) i altres variables sociodemogràfiques rellevants.

Títol IV

Recursos i infraestructures per a la participació

Capítol I

Recursos per a la participació ciutadana

Article 35

Organització

1. Quan l'administració impulsora disposi d'una unitat competent en matèria de participació ciutadana, aquesta ha de vetllar per la coherència i l'eficiència dels diferents instruments de participació impulsats des d'una mateixa administració.
2. Les unitats competents per raó de la matèria que vulguin impulsar qualsevol instrument de participació ciutadana ho han de comunicar a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que pugui prestar assessorament qualificat i informar sobre els recursos necessaris per dur-la a terme amb garanties.
3. Les disposicions que creïn instruments de participació ciutadana, temporals o estables, han de ser comunicades a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que en pugui oferir assessorament especialitzat.

Article 36

Recursos econòmics

L'impuls de la participació ciutadana ha de comptar amb els recursos econòmics necessaris per garantir una participació de qualitat. A aquests efectes, l'administració impulsora ha de fer una previsió pressupostària específica dirigida a la participació ciutadana de forma prèvia a l'impuls dels instruments de participació ciutadana.

Article 37

Informació i dades obertes

1. Les persones participants tenen dret a conèixer tota la informació necessària per poder generar una opinió pròpia i fonamentada.
2. La informació que es posi a disposició de les persones participants ha de ser plural, per tal de garantir diferents aproximacions sobre la matèria.
3. L'administració impulsora ha de publicar en format de dades obertes tota la informació relacionada amb la política pública objecte de la participació ciutadana, sempre que sigui possible. De manera preferent, la informació s'ha de facilitar amb formats de visualització gràfica fàcilment comprensibles.
4. La informació ha d'estar disponible en llenguatge planer, d'acord amb els requeriments de la comunicació clara i s'ha d'adaptar a les característiques de les persones destinatàries.
5. Les persones participants poden aportar informació relacionada amb l'àmbit material de la participació ciutadana, que ha de ser facilitada a la resta de participants i pública per a tota la ciutadania.

Capítol II

Infraestructures

Article 38

Infraestructures físiques

1. L'administració impulsora ha de posar a disposició de la realització dels instruments de participació ciutadana equipaments públics adequats.
2. S'entén per equipaments públics adequats aquells que siguin de proximitat, accessibles amb transport públic i de fàcil accés per facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda i han de complir amb els requeriments d'accessibilitat establerts en la normativa vigent.
3. Els instruments de participació ciutadana també es poden desenvolupar en espais

exteriors o amb ubicació itinerant.

Article 39

Infraestructures digitals

1. L'administració impulsora ha de proporcionar, en un portal que tingui habilitat a aquests efectes i en els diversos canals d'atenció ciutadana, tota la informació relativa als diferents instruments i canals de participació ciutadana actius. Aquest portal ha de complir amb els criteris d'accessibilitat establerts per la normativa vigent.
2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de disposar d'una plataforma digital de participació ciutadana que permeti la participació digital, en software lliure, proveïda d'eines i funcionalitats que cobreixin les necessitats d'informació, deliberació, presentació de propostes, vot i seguiment de les iniciatives a les quals es participi. Així mateix, ha de preveure un servei d'atenció a la ciutadania perquè puguin utilitzar la plataforma digital i ha d'adoptar altres mesures d'acompanyament i alfabetització digital, amb la finalitat de superar la bretxa digital.
3. Les administracions locals supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana que permeti l'exercici dels drets de participació digital.
4. Les plataformes digitals de participació ciutadana han de complir amb la normativa d'accessibilitat.

Article 40

Mapa d'actors per a la participació

1. L'administració impulsora ha de cercar activament la participació de tota la ciutadania. Amb aquest objectiu ha d'elaborar un mapa d'actors, entès com una relació dels actors interpellats per les polítiques que s'obren a participació ciutadana.
2. Amb la finalitat d'identificar les diferents visions al voltant de la política pública i d'impulsar i fer difusió dels instruments de participació, l'administració impulsora pot fer ús de les dades de persones físiques i jurídiques, així com d'agrupacions de ciutadans sense personalitat jurídica, limitant-se estrictament a les dades necessàries per a aquesta finalitat.
3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat pot accedir a les dades de les persones físiques que constin en el Registre de Població de Catalunya necessàries per a la finalitat de fer difusió dels instruments de participació, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació. També poden accedir a altres registres sectorials estrictament identificats com a rellevants per a la difusió dels instruments de participació relacionats amb aquell àmbit, d'acord amb els límits establerts per la normativa sectorial aplicable. L'accés es limita únicament a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors rellevants, incloent dades identificatives, de contacte i dades sociodemogràfiques estrictament necessàries per descriure les característiques dels actors i assegurar que la mostra sigui representativa del conjunt de la població o del sector implicat, sense incloure dades sensibles llevat que la normativa sectorial així ho prevegi. Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable.
4. Les administracions locals poden accedir a les dades de les persones físiques que consten en el padró municipal amb l'objecte de fer difusió dels instruments de participació, limitant-se també a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors. Aquest ús es considera compatible amb la finalitat inicial de recollida de les dades.
5. S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives

respecte de les dades sociodemogràfiques, la pseudonimització quan que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació.

6. Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició, mitjançant els canals establerts per l'administració.

7. Les administracions públiques han d'impulsar la interoperabilitat entre els diferents registres i bases de dades per fomentar la participació ciutadana, assegurant que l'intercanvi de dades es limiti a la informació estrictament necessària, amb accés restringit a les unitats responsables i l'aplicació de mesures tècniques i organitzatives que garanteixin la seguretat, integritat i confidencialitat de les dades.

Títol V

Foment de la participació ciutadana i innovació democràtica

Capítol I

Foment de la participació ciutadana

Article 41

Foment de la participació ciutadana al sistema educatiu

L'Administració de la Generalitat ha de fomentar el coneixement de la participació ciutadana i del funcionament de la democràcia al sistema educatiu català no universitari, mitjançant el seu tractament en els currículums, així com del seu desenvolupament dins dels plans d'acció tutorial, del projecte de direcció i del projecte educatiu de cada centre de les diferents etapes educatives.

Així mateix, ha de fomentar els valors democràtics i de participació als centres educatius no universitaris, en especial, la iniciativa de l'alumnat per impulsar projectes i propostes.

Article 42

Participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

1. Les administracions públiques poden habilitar instruments de participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, en els termes que estableixi la normativa aplicable i d'acord amb els principis d'eficiència, transparència i coresponsabilitat.

2. Les administracions públiques han de facilitar que les entitats sense ànim de lucre arrelades al territori puguin participar o assumir la gestió d'espais, equipaments públics i serveis públics.

3. Les possibilitats previstes pels apartats anteriors es poden alternar en el temps, pel que fa a un mateix equipament, espai o servei, en atenció a la conjuntura de cada moment.

4. Amb el consentiment de les persones titulars, l'administració impulsora també pot promoure la participació en espais o equipaments de titularitat privada.

Capítol II

Innovació

Article 43

Promoció de la innovació

Les administracions públiques han de fomentar la innovació en l'impuls de nous instruments, canals i metodologies de participació, les quals han de respectar l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els principis d'aquesta Llei.

Article 44

Recerca sobre participació

L'Administració de la Generalitat ha de promoure la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu, els col·legis professionals i altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la recerca en matèria de participació ciutadana.

Títol VI

Sistema de garanties i avaluació

Capítol I

Sistema de garanties dels instruments de participació

Article 45

Mesures de restauració dels drets de les persones participants

1. Les persones participants que considerin que els seus drets han estat vulnerats durant el desenvolupament de l'instrument de participació poden adreçar-se a l'administració impulsora per sol·licitar-ne la reparació, sense perjudici de les competències del Síndic de Greuges.
2. L'administració impulsora ha de donar resposta motivada sobre la valoració dels fets, i, si escau, ha d'emprendre les accions corresponents per a la reparació dels drets vulnerats.
3. El termini per resoldre la sol·licitud de restauració és de tres mesos a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud. En cas que no es notifiqui la resolució en aquest termini, la sol·licitud de restauració s'entén desestimada.
4. En l'àmbit de l'administració local, les persones participants també poden utilitzar els mecanismes de protecció previstos per la normativa municipal que resultin aplicables.

Capítol II

Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 46

Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar en un informe biennal, de forma agregada, el funcionament dels instruments de participació que ha impulsat.
2. Aquesta avaluació ha d'incloure en tot cas:
 - a) Els processos participatius desenvolupats.
 - b) El retorn a la ciutadania.
3. L'avaluació dels instruments de participació impulsats pel sector públic de l'Administració de la Generalitat, a d'incloure, a més:
 - a) Les mesures d'inclusió i d'accessibilitat.
 - b) L'impacte de les aportacions de la ciutadania.
 - c) La valoració dels participants i el perfil dels participants.
 - d) Els sistemes de retiment de comptes previstos.
3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya ha d'eleva al Govern l'informe d'avaluació establert en aquest precepte i n'ha de fer difusió pels seus canals habituals.

Article 47

Avaluació del compliment de la llei

1. Correspon al Síndic de Greuges avaluar el compliment de les previsions establertes en aquesta llei. A aquest efecte el Síndic de Greuges ha d'elaborar i presentar al Parlament, de manera biennal, un informe general d'avaluació de l'aplicació d'aquesta llei.

2. Per a l'elaboració d'aquest informe d'avaluació, el departament competent en matèria de participació ciutadana de l'Administració de la Generalitat facilitarà al Síndic de Greuges les dades sobre els processos participatius duts a terme durant els dos anys a avaluar i n'informarà, si s'escau, de les incidències, queixes o consultes que n'hagi tingut coneixement.
3. El Síndic de Greuges pot elaborar informes específics d'avaluació amb relació a les administracions, organismes, entitats i ens instrumentals inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei en àmbits materials concrets. Els informes específics han d'ésser lliurats al Parlament.
4. Les autoritats i el personal al servei de les administracions, les entitats i els organismes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei tenen el deure de col·laborar amb el Síndic de Greuges en l'elaboració dels informes d'avaluació.

Disposició addicional primera

Regulacions de participació ciutadana més favorables

Les administracions locals poden desenvolupar regulacions de participació ciutadana més favorables per a l'exercici del dret de participació que les previstes per aquesta llei. Aquestes regulacions locals han de respectar el marc general establert per la llei.

Disposició addicional segona

Funcions de suport de la unitat competent en matèria de participació

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la unitat competent en matèria de participació ciutadana dona suport, quan se sol·liciti, a les unitats que impulsin tràmits participatius previstos en la normativa específica, als efectes de millorar la qualitat de la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

Règim especial de Barcelona

En el municipi de Barcelona aquesta llei només s'aplica supletòriament a allò que es disposi en el seu règim especial, i, específicament, en les normes sobre participació ciutadana establertes a la Carta municipal de Barcelona, aprovada per la llei 22/1998, de 30 de desembre, i en les disposicions municipals que despleguin aquestes normes”.

Disposició derogatòria

1. Es deroguen els articles 40 a 56 de la llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.
2. Es deroguen els articles 66, 67 apartats 2, 3 i 4, 69 i 78.4 de la llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la resta de preceptes que total o parcialment s'oposin o contradiguin aquesta llei.

Disposicions finals

Primera

Modificació de la llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern

Es modifica la lletra d de l'article 1.1, de la llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“d) Aplicar el govern obert i la col·laboració ciutadanes”.

Segona

Modificació de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern

Es modifica la lletra / de l'article 9.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“l) La informació relativa als instruments de participació i els procediments participatius en tràmit, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la Llei de participació ciutadana, per tal de fer-ne difusió i facilitar la participació ciutadana.”

Tercera

Recursos formatius

L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar els recursos formatius per a alts càrrecs i els altres servidors públics que garanteixin l'adquisició de les competències en participació ciutadana necessàries per al compliment dels preceptes d'aquesta llei.

Quarta

Adaptació de les normes de participació ciutadana vigents

Els subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació han d'adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta llei en un termini màxim de dos anys.

Cinquena

Habilitació per al desplegament reglamentari

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions reglamentàries necessàries per aplicar i desplegar aquesta llei.

Sisena

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor en el termini de sis mesos a comptar de la data de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.